

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celovcu 10. marca 1887.

Št. 5.

Dajte nam postavne pravice!

Že od leta 1848 — torej celih 39 let! — se mi ubogi Koroški Slovenci bojujemo za slovenske ljudske šole. Prosili smo pri našem deželnem zboru že večkrat, — vse zastonj! Prosili smo pri državnem zboru: 104 prošenj je bilo poslanih na Dunaj, — vse zastonj!

Za božjo voljo, kako pa to? Morebiti da naše prošnje niso postavne? Kaj pa še, — postavne so, po vsej pravici mi Slovenci kličemo: Dajte nam postavne pravice!

Le pogledjmo, kako reč stoji z ljudskimi šolami po slovenskem Koroškem?

Slovenske fare, v katerih se v cerkvi slovenski pridiguje, imajo 105 ljudskih šol. Te šole razpadajo v tri vrste: prvič v šole z nemškim učnim jezikom, — drugič v šole, v katerih se podučuje prve mesce po slovenski, z nemščino se pa začne že v prvem letu in nemščina postane učni jezik takoj, kedar jo otroci dovoljno razumejo, — in tretjič šole, v katerih je prvotni poduk slovenski, vendar se z nemščino začne že drugo leto.

V prvo vrsto spadajo te-le slovenske fare: Žrelec, Borovlje, Šent-Jakob ob cesti, Kriva Vrba, Šent-Martin pri Timenci, Porače pri jezeru, Dholica, Šent-Tomaž pri Zeiselbergu, Timenca, Podljubelj, Vetrinje, Podkloster, Vrate, Železna Kapla; — dalje te-le namešane fare: Gospa Sveta, Blatograd, Otmanje, Čanjče.

V drugo vrsto spadajo vse ostale tako imenovane slovensko-nemške šole, ker se povsod že v prvem letu začne z nemščino.

V prvo vrsto spada 18, v drugo 90 ljudskih šol.

Slovenske šole torej Koroški Slovenci, katerih je po 118 farah 125 do 130.000 duš, nimajo nobene!

Postave naše pa pravijo, da Slovenci smejo tirjati za svoje slovenske otroke tudi slovenske šole. Le pogledjmo te postave!

Člen 19. državnih osnovnih postav od 21. decembra 1867 pravi, da ima vsak narod neovrgljivo pravico, da se mu ohranja in goji narodnost in jezik. (Wahrung und Pflege der Nationalität und Sprache.)

Da se pa v šolah naših slovenskih občin ne „hrani in ne goji slovenska narodnost in slovenski jezik“, to je jasno. V šolah I. vrste, kjer je poduk čisto nemšk, kdo bo tam trdil, da se slovenščina ohranja, ker o njej še sluha in duha ni. Pa tudi

v šolah II. in III. vrste se slovenska narodnost in slovenski jezik tako malo gojita, da so tudi te šole v protislovju s čl. 19. drž. osn. postav. To se vendar ne pravi, slovenščino ohranjati in gojiti, ako se slovenskim šolarjem na nekterih stranéh slovensko-nemškega abecednika pokažejo slovenske črke, in se učijo nekoliko črkovati ali buštibirati. Kar so se v prvem razredu slovenskega naučili, še to malenkost morajo v višem razredu pozabiti popolnoma; kajti v dvo- in večrazrednih slovenskih šolah je postavljeno 45 trdo-nemških učiteljev. Ti ne morejo trohice ne ponavljati, tim menj nadaljevati slovenskega poduka. Tako se slovenskim otrokom v viših razredih vse, česar so se v prvem razredu slovenskega naučili, popolnoma razkadi: zgubljen je zlati čas in zastonj je bil ves trud!

Člen 19. pa pravi še dalje: „Nobeden se ne more siliti, da bi se učil družega deželnega jezika“. Tudi Slovenci hočejo, naj bi se njih otroci naučili nemško, pa to se mora zgoditi tako, kakor ljudstvo želi, tako namreč, da se pri tem ne zanemarija matni jezik, toliko menj pa, da bi se matni jezik potisnil čisto na stran. Da ljudstvo ni zadovoljno s tem, da se slovenščina tako odriva, to pričajo mnoge ustmene in pismene pritožbe, to pričajo mnoge pritožbe, ki jih imajo v rokah šolske oblasti same.

Nadalje pravi § 1. državne šolske postave od 14. maja 1869 in nove šolske postave od 2. maja 1883: „Ljudska šola ima namen, otroke izgojevati versko in nravno, izbujati in razvijati njih duševne moči, priskrbeti jim vednosti in ročnosti, ki so jim potrebne za življenje in daljše izobraževanje, in tako narediti iz njih čvrste, poštene ljudi in koristne ude človeške družbe“. Da se pa vse to ne more doseči, ako se otroci podučujejo v jeziku, kterega ne razumejo, je pač jasno. Zato se naše šole tudi s tem paragrafom šolske postave ne vjemajo.

Slednjič pravi § 51. učnega reda od 20. avg. 1870: „Da se mora vsak otrok iz matrnega jezika naučiti toliko, da prav zastopi, kar se mu pové v matrnem jeziku, da zna lepo in razločno brati in pripovedovati, kaj je bral, da zna svoje misli pravilno in točno povedati, pa tudi zapisati itd.“ Da pa še najboljši slovenski otroci pri sedanjih šolah tega ne znajo, to nam pričajo mnogi stariši, ki pravijo, da znajo otroci pač nemško brati in pisati, pa ne zastopijo, kar berejo; slovensko pa da ne znajo ne pisati ne brati. Tudi profesorji srednjih šol nam to spričujejo, ki pravijo, da morajo slovenske učence še le brati učiti v

gimnaziji in realki! Da je res tako, priča nam tudi pritožba 97 slovensko-koroških katehetov, ki se je na visoko vlado odposlala l. 1879 še za časa blazega ranjega knezoškofa dr. Valentina Wiery-a. Čeravno so jo milostljivi gosp. knezoškof gorko podprli, vendar je bila prošnja žalibog zastoj. Povdarjalo pa se je v tej prošnji, da se otroci ne morejo dobro učiti krščanskega nauka, ker po slovensko ne znajo brati. Te tožbe katehetov se še zdaj ponavljajo od leta do leta. Pa tudi od drugih strani, od občinskih zastopov in krajnih šolskih svetov slovenskih, dobaja vedno več pritožb in prošenj zoper sedanje šole po slovenskem Koroškem.

Jasno je kakor beli den, da imajo po teh državnih postavah Slovenci pravico, da! še clo dolžnost, za svoje slovenske otroke tirjati slovenske šole. Te pravice jim tudi § 6 državne šolske postave ne more in tudi ne sme jemati ali kratiti.

Ta paragraf pravi: „O učnem jeziku in o učenju družega deželnega jezika odločuje deželni šolski svet po zaslišanju tistih, ki šolo izdržujejo, pa le v od postav potegnjenih mejah“. Te meje pa so potegnjene v zgorej imenovanih treh državnih postavah in tudi deželni šolski svet, da! clo visoko ministerstvo nima pravice prestopiti teh mej.

Da je temu res taka, kličemo na pričo naše najviše državno sodišče (oberstes Reichsgericht) na Dunaju. To sodišče se je že štirikrat pečalo s pritožbo zavoljo učnega jezika v ljudske šoli.

Na Niževavstrijskem blizo Dunaja je nekaj Čeških občin, katerim so okrajni in deželni šolski svet in naučno ministerstvo samo hotli po vsej sili vriniti nemški jezik v njih ljudske šole. Občine pa se niso vdale in nastopile so pravdo pot do najviše državnega sodišča. Gosp. dr. Anton baron Hye Glunek daje na svitlo odločbe tega sodišča. V tej knjigi se nahajajo štiri odločbe za stran učnega jezika in sicer 25. aprila 1877 št. 120, 19. januarja 1880 št. 203, 12. julija 1880 št. 219 in 19. oktobra 1882 št. 209.

Najviše sodišče pravi, da po členu 19 osnovne postave ima vsak narod pravico, v svojem jeziku se podučevati in tirjati, naj se mu dajo šole v njegovem jeziku. Državnih osnovnih postav § 19, državne šolske postave § 1, in učnega reda § 51 ne morejo ovreči nobeni pomisliki in razlogi, kako dobro bi bilo, da otroci znajo tudi nemški. Starši imajo pravico tirjati, da se njih otroci podučujejo v domačem jeziku, in — sodišče še to pristavlja! — da starši te pravice ne morejo oddati ali zapraviti, ako bi tudi to hoteli.

Koroški Slovenci imamo torej pravico klicati: Dajte nam postavne pravice, — dajte slovenskim otrokom slovenske šole! — Kaj nam je storiti, da dobimo postavne pravice, povemo prihodnjič.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Novi naš knezoškof), premil. gosp. dr. Jožef Kahn, pridejo skorej na svoje mesto v Celovec. 19. marca — na praznik sv. Jožefa in na god svojega patrona, bojo v

Solnogradu posvečeni v škofa, — 25. marca, na praznik oznanenja rožne Device Marije, bojo slovesno prevzeli najviše pastirstvo Krške škofije. Ta praznik bo ob osmih tiha sv. meša v cerkvi sv. Duha, potem gre slovesen sprevod v stolno cerkev, kjer novi knezoškof slovesno prevzamejo škofijsko stolico. Po ustanovljenju je velika sv. škofova meša in slednjič se poje „Te Deum“!

Gotovo bojo vsi duhovniki, kteri le količkaj premorejo, prihiteli ta den v Celovec, svojemu novemu knezoškofu se ponižno priklanjat, svojo udanost in pokornost na znanje dajat in od Boga sprosit zdravje, srečo in vesoljni blagor na vse strani in za mnogajeta leta! Vsi verni katoličani se bojo pa doma pri svojih molitvah in božjih službah gotovo spominjali svojega knezoškofa!

Eden najstarejših in najslavnejših slovenskih rodoljubov piše nam iz Nemškega Gradca to-le:

Ti povem, da dobite moža našemu narodu vrlo prijaznega. Kajti ne le, da je tukaj postal vodja avgustinišča mahom počel Slovence v zavod sprejemati, kterih je sedaj še šest notri; jim je tudi koj sporočil za poduk in vajo v materinščini, slovenskega učitelja, kterega sihdob jes namestujem; je zavodu naročil Mohorove knjige in še pri nekih pisal po prejšnje zvezke, za prihodnjo izdajo že imam nja naročnino tudi v rokah, kar vse kaže, da ljubi naš narod, kteremu bode gotovo pri vas sklon in pravičen, kolikor možno, jezika pa se naučil — kmalu.

To pišem v tolažbo in zaup, da ga lahše veseli sprejmete. Kolikor vem, branil se je te butare, ker je tukaj bil priljubljen in v častni zadovoljnosti, toda spregovorili so ga. Vsem bo jako žal po njem.“

„Slovenec“ v Ljubljani je prinesel ta-le dopis: „Iz popolno zanesljivega vira se nam poroča: Kahn je apostolsk, goreč duhoven, ki se je škofje časti branil, kolikor je le mogel. Slovenskega se do zdaj ni učil, ker ni hotel postati škof. Pa blagi sekavski škof dr. Zwerger, ki ga silno čišla, je menda rekel: Kahn bo ob letu znal slovenski in Slovenci bodo potem spoznali, da se je iz ljubezni do njih naučil njihovega jezika. Kdor po škofovi časti hrepeni, se prej uči jezika, ne pa ponižni Kahn. Je pa jako podvzeten človek, ki ima največje zasluge za graško zavetišče, za deško semenišče, za zavod za slepe in za zidanje cerkve Srea Jezusovega, in je mož, ki na denar ne gleda, ki bo torej na Koroškem veliko dobrega storil. Sicer bo pa glavna naloga novega škofa Celovškega buditi in organizirati konservativne Nemce. Še le potem, ko bode nemško-liberalnim kričačem na Koroškem odklenkalo in se bodo začeli gibati katoliški, konservativni Nemci, bodo mogli Koroški Slovenci upati, da se bodo v Koroškem deželnem zboru in pri deželni vladi na nje ozirali in jim ne odrekli vsaktere pravice.“

Ljubljanske „Novice“ pišejo o g. Kahnu: „Iz zaupljivih krogov izvemo, da je odličen in jako marljiv in ponižen duhovnik, ki do zadnjega ni nehal ugovarjati temu, da bi se imenoval za to odlično mesto. — Slovenščine ne zna in se je ni učil, da bi se mu ne moglo očitati, da s tem deluje za svoje imenovanje. Izrazila se je pa jako veljavna oseba, ktera je zagovarjala njegovo imenovanje, da bo po

preteklem letu govoril slovensko, in da bo ravno s tem skazal svojo ljubezen za slovenske diecezane svoje, da se bo naučil njihovega jezika. — Upajmo torej, da se stvar ta obrne na bolje, kakor pa so nameravali nasprotniki naši. To so res vesele novice, ki potrjujejo, kar je „Mir“ pisal unokrat.

Iz Celovca. (Mi ne dražimo, le branimo se.) „Mir“ je poročal zadnjokrat iz Beljaške okolice, da je napravila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda „za Beljak in okolico“ lepo veselico na Brnci. Pošteno so se razveseljevali, nikogar žalili, slovensko so deklamovali in peli. Pristopilo je tedaj podružnici spet 55 novih udov. Tako šteje sedaj podružnica 275 udov. To je lepo število in velika čast za Slovence Beljaške okolice. — Da so se Slovenci postavili na noge, „D. Allg. Zeitung“ v Beljaci ni po volji. Prav robato udriha po podružnici in surovo napada nektere gospode, ki so se veselice vdeleževali in jeze le kar poskakuje. To je nov dokaz, kako so liberaljni Nemci nestrpilivi. Kar je njim dovoljeno, nam ne privoščijo. Oni so napravili nemške „schulvereine“ po čisto slovenskih krajih, tako na Vratah, v Mižici, v Prevaljah, v Črnem, v Šent-Jurju pri Zili, v Guštanji, Grabštanji, Timenici itd. Na Koroškem imajo 37 podružnic nemškega Šulferajna. Vse to se jim zdi hvalevredno. Mi smo osnovali podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na domačih tleh v Šent-Lenartu, zato gre pa strašen krik po liberalnih nemških listih. Po najnovejšem poročilu je napravil lansko leto „nemški šulferajn“ na Koroškem eno šolo, je pomagal pridobiti šolsko poslopje na Vratah in v Podkloštru, je nakupil šolskega orodja za osem šol in je podaril 15 učiteljem znanih grošev, da rajši delajo v znanem duhu nemškega šulferajna. S tim sebe hvalijo, nas pa grdiijo, če hočemo našim otrokom dati priložnost, da se podučujejo v matrnem jeziku. Vsak pošten človek mora iz tega spoznati, kdo da dela zdražbo na Koroškem med Slovenci in Nemci.

Prav hudo so se zamerili Beljaškemu listu trije gospodje profesorji tamošnje gimnazije, ki so se vdeleževali omenjene veselice. V 11. listu 6. februarja kliče zavoljo tega nek pisac nemške državne poslance, naš deželni zbor in Beljaško mesto na pomoč, da odpravijo od naših srednjih šol slovenske profesorje in da se nastavijo za učitelje le možje nemške narodnosti in nemškega duha, ali vsaj učitelji, ki za svojo narodnost ne marajo — nemškutarje.

Ali „Vill. Allg. Ztg“ res ne ve, da profesorji nimajo naloge delati za to ali za uno narodnost, ampak mladino podučevati v koristnih vednostih, ki so jej potrebne za življenje in po postavah predpisane. Ali res ne ve, da je na Beljaški gimnaziji večina učiteljev pri „nemškem šulferajnu“, ki napravlja toliko zdražbe med Slovenci? Ako je dovoljeno Nemcem dražiti, mora Slovincem tudi dovoljeno biti, da se branimo. Po slovenskih krajih so nastavljeni za učitelje ljudskih šol trdi Nemci, ki s svojimi učenci še govoriti ne znajo. Tega nemško-liberaljni hujskači ne vidijo, da! še celo hvalijo to. Pojdite se solit s svojo pravičnostjo, s svojo dvojno mero! Vi nas dražite proti postavi, mi se pa branim po postavi!

Iz Hodiš. (Volitev.) 25. februarja je bila tukaj volitev volilnih mož. Gospod Jezernik je

pripeljal g. komisarja, prišlo je nekoliko volilcev iz Kota; kakor gospod Žužu cestni delavec, kovač Ceichen, Bošnjak, učitelj Wieser in tudi g. Mačnik iz Celovca. Bili so sami med seboj, ker naših nobenega ni bilo. Koliko se je denarja za to volitev potrošilo, ne vem, tega pa vendar ne verjamem, da bi gosp. Mačnik iz same ljubezni do Hodiščanov hodil 2 $\frac{1}{2}$ ur daleč po ledu. Potem je bila volitev novega župana, ker je Piš zavoljo bolehnosti to čast odložil. G. Jezernik je tu govoril za Bachlwirtha, pa mu je spodletelo, izvoljen je bil Gregor Ruper p. d. Osterman v Pertičah, zvest katoličan, pošten mož. Vse je s to volitvo zadovoljno.

Iz Borovelj. (Jutrna zarja boljših časov.) Puškarji imamo puškarsko šolo, preskušalnico in sedaj dobimo še strojnico. Zadnja nam je jako potrebna, ako hočemo konkurovati s tujimi puškarji. Naš deželni predsednik dal je izdelati osnovni načrt za Borovsko strojnico. Potrudil se je, da dobimo tudi potrebne denarne podpore. Deželni zbor Koroški dovolil je 3000 gld. za brezobrestno posojilo, trgovinska zbornica darovala je 600 gld. posamezniki v Borovljah podpisali so 1200 gld., in od koroške hranilnice pričakuje se blagodušna podpora v znesku 8000 gld. Zadruga sklenila je v občnem zboru 13. februarja, da se naj porabi vse zadružno premoženje v ta namen. Kupila se je z zadružnim imetjem Pravhova fužina, ktera se bo toliko prenapredila, da bode pripravna, da se postavijo stroji. Kar še manjka — in to je okoli 5200 gld. — obrnili smo se s ponižno prošnjo do presvitlega cesarja, ktero je deželni predsednik sam Njihovemu Veličanstvu predložil in toplo priporočil. Da nam bo strojnica v velik dobiček, pokazalo se je takoj. Vojno ministerstvo priporočalo je Werndlu, ki je prevzel repetirke za celo armado, naj odda nekaj dela v Borovlje pod tem pogojem, ako se zida prej strojnica. Predsednik Borovske puškarske zadruga in eden izmed zadružnikov bila sta v prvem tednu meseca februarja na Dunaju pri Manlicher-ju, iznajdniku repetirk, in pri polkovniku Hermannu. Odtod podala sta se v Štajre k Werndl-u. Posrečilo se jima je, da sta prinesla kot sad tega potovanja seboj naročilo za 200.000 komadov sponk za jermene. Prva poslatev se mora dovršiti do srede meseca majnika. Začetek je vrlo dober in želeti je samo, da bi šlo tako naprej. Ob koncu še nekaj. Pisalo in govorilo se je že dostikrat o naši malomarnosti, neednosti itd. Jes nočem zanikavati, da temu ni tako. Pomisliti pa se mora tudi, da gre pri nas vse po nemško. Tega pa mi ne zastopimo, naj rečejo drugi kar hočejo. Ja mi imamo dosti takih, ki znajo par nemških besedice žvekati „kuten Tog“ pa „kuten Amt“, potem pa mislijo, da že znajo nemško. Kar je pa pisala „Celovčanka“ o tej stvari in kar sta govorila obrtni nadzornik g. Leonhardt in ravnatelj g. Schatzl, tega pa jih ni razumelo še deset ne, tudi taki, ki se Bog ve kako bahajo da znajo. Zatorej pravim jes, Borovljanci ostanite pri vašej pošteni slovensčini in zahtevajte vselej in povsod, da se z vami govori, kakor vas je mati učila. Ko bi nas bili vedno podučevali tako, da bi vse razumeli, bili bi že napredovali bolj kakor pa s tem večnim štučenjem nemškega jezika.

Iz Železne Kaple. (Pleteniška šola.) V našej dolini je vse mrtvo; fužine stojijo, po cesti je vse tiho, ves zaslužek je minul. Uboštvo raste od dne do dne. Nekaj pa se misli pri nas ustanoviti, kar nam vsaj nekaj upanja kaže, da se bojo naše žalostne razmere vsaj nekaj zboljšale. Napravila se bode tukaj pleteniška šola — „Korb-flechtschule“, kakor jih je po več krajih. V Steinfeldu na Gornjem Koroškem se je napravila taka šola in menda lepo napreduje. Tudi zaslužka donša celej okolici. Bog daj, da bi tudi pri nas tako šlo. Upanje imamo, ker je naša zemlja za vrblje, ker sta volje nas podpirati deželni zbor in visoka vlada. V 17. seji je deželni zbor dovolil 300 gld. podpore Železni Kapli, da ustanovi tako šolo. Tudi deželna vlada bode nas krepko podpirala, kakor to dela drugod pri takih šolah. Bog daj srečo in le urno na delo. Naj h koncu pristavim, kar sem — ni dolgo od tega — bral v Ljubljanskih „Novicah“. O prašanji: „Ali se splača vrbe saditi?“ piše grajšček g. H. vitez Manner v Gamsgrabenu na Štajerskem sledeče: Jes sem pričel vrborejo na svojem posestvu pri najnepovoljnějšíh razmerah. Posestvo leži 600 m. nad morjem, zemlja je revna, delavci pa neizmerno dragi. Vzlic temu, da so vsled nepovoljnih razmer moje vrbove šibe precej krajše kot drugod, koder imajo bolj zemljo in ugodnejše podnebje, vendar sem jes imel čistega dobička v l. 1886 na 1 hektar 176 gld. 66 kr. ali na enem oralu 101 gld. 55 kr. To je čisti dohodek pri jako nepovoljnih razmerah, ktere ga ne bi bil dobil od nobene druge kmetijske rastline. Zato pa rečem: „Kmetovalci in gozdarji naj obrnejo svojo pozornost na vrborejo ter naj jo povsod tam praktično uvedejo, kjer se to dá storiti.“

Iz Spodnje Zile. (Dr. Abuja in njegovi volilci.) Gosp. dr. Abuja ima navado, pri vsakej priložnosti se sklicevati na to, da govori in dela v smislu in po volji svojih volilcev. Tako je tudi spet storil v poslednjem deželnem zboru. Šlo je za to, da bi se vpeljale ženitovanjske oglasnice, da bi se ne smel vsak potepuh in berač ženiti. Imenovani gospod pa je govoril zoper ta predlog in menda pristavil, da to dela po volji svojih volilcev. Jes pa poznam misli in voljo cele naše doline in vem, da naše ljudstvo nobene postave tolikanj ne želi, kakor ravno te, namreč postave, po kateri bi se smela nekterim odrekati ženitovanjska oglasnica. Ravno to pa tudi pričajo številke. Poglejmo v „Imenik Koroških krajev“, kaj beremo? Volilni okraj, kjer je g. dr. Abuja voljen, šteje 27 kmečkih občin. Izmed teh jih je pa 16 občin prosilo, naj deželni zbor napravi tako postavo. Pa tudi v tistih 11 občinah, ki niso vložile prošnje na deželni zbor, jih je gotovo večina, ki s svojim liberalnim občinskim odborom niso enakih misel. Tem gotovo ni po volji, da njih odbor ni odposlal peticije, naj se vpeljejo ženitovanjske oglasnice. Zatorej se res vsi čudimo, kako se je mogel gosp. dr. Abuja sklicati na to, da ravna po misli in volji volilcev svojih.

Od Drave. (Kako se Slovenci laški učijo.) Slovenci se po pravici hvalijo, da se kaj lahko nemški naučijo. Jes pa rečem, da ne samo nemški, ampak tudi laški. Priče, da je temu res tako, so neki Lah, ki so do zdaj pri Dravi delali. Zadolžili so se na več krajih. Prvo postno nedeljo

bi morali dolg povrniti, ali ravno noč med nedeljo in pondeljkom jih vzame, da zginejo, kakor kafre. Kmetu na Brezji, pri katerem so se zadolžili za 24 gld., pustijo pravico, da sme še roke viti in zdihovati; kramarju v Mohličah, pri katerem so napravili dolga, kakor se govori, malenkost od 50 gld. in barakarju, ktere ga so tudi za 15 gld. namazali, pa, da smeta za njimi teči, na plačilo pa do sodnega dne čakati. Opeharjeni ljudje delajo kisle obraze, tisti šaljevci pa, ki hočejo nekoliko nagajiviti biti, pravijo: Glej, glej! kdo bi si mislil, da se bodo N. N. in N. tako hitro laški naučili?

Iz Beljaške okolice. (Hudiča so vjeli.) Slovenski časniki pripovedujejo to-le: „Pri Devici Mariji na Zili se je prigodilo to-le: Neka ženica je 80 goldinarjev v loteriji zadela. Sosedo njeno so ti denarji tako silno v oči bodli, da se je za „hudiča“ napravila in je po noči taka šla nad starko, da jej vzeme denar ali pa dušo. Na veliko srečo prišla sta memo hiše dva orožnika, kterima se je vrišč v hiši čuden zdel. Zato pogledata, kaj bi pač vtegnilo biti. Ko „hudiča“ ugledata, niti križa nista delala, temveč sta takoj po verige segla v torbo in sta ga vklenila, ter s seboj vzela. No, taka se menda „hudiču“ še ni primerila, da bi ga bili žandarji vjeli.“ Čuda, da o tej reči nikdo ni kaj poročal tudi v „Miru“, tako sem si mislil; tudi med ljudmi nisem slišal kaj takega pripovedovati. Podam se torej sam na Zilo, da zvem, kaj je na tem. Vse me debelo gleda, ko povem, kaj časniki pisarijo: O celej tej stvari na Zili ne ve živa duša besedice, vse je zlagano od konca do kraja. Fara pri D. M. na Zili je slovenska, kar marsikomu boče v oči. Prej ko ne da je kak prenapetnež celo to prigodbico zduhtal, da bi osramotil Slovence, češ: Glejte taki babjeverci so Slovenci!

Iz Bolskega na Goriškem. (Čuj te, kaj žganje dela!) Prav ima „Mir“, ko pravi, da ena največjih nesreč sedanjega časa za niže ljudstvo je žganje? Kaj bo, ako se tega zlega ne rešimo do časa? Kdo ne ve, kako žalostni so nasledki, ako se preobilno vživa žganje. Duševno in telesno tak nesrečnež propade. Ni čudo tedaj, da sedanja mladež tako divja in surova postaja. Ako bolj pazljivo pogledaš prijatelja žganju, videl boš, kako reven pritlikovec je, obnašanje pa tako, da bi si mislil, da ni imel dobrega podučila ne od staršev, ne v šoli, ne v cerkvi. Vojaške naborne komisije so res v zadregi, ker ne morejo dobiti telesno sposobnih mladeničev za vojaški stan. Če pojde tako naprej, ne bo zadostoval še deseti razred za vojaško nabiro.

Pri nas na Bolškem so v tem obziru zares žalostne razmere. Čudil se bo kdo, vendar pa je žalostna resnica, da še clo nježni ženski spol močno ljubi žganjico. Nektere ženske imajo vendar še toliko sramožljivosti, da se bojé same iti kupiti žganja, zato majhne otroke pošiljajo v žganjarije; pa ker so otroci le bolj počasni, gredó jim žganja željne žene že na pol poti na proti. Druge pa, ktere so manj zaupljive hudobnemu svetu, gredó same kupovat, in da bi se na poti kakošna nesreča ne pripetila ter dragocena tekočina se polila, žganje zavarujejo proti vsakej nezgodi s tem, da ga povzijejo že domu gredé. Ni še dve leti, od kar se je neka žena iz Bolca doma zaprla v svoje

stanovanje, ter v svojej družbi imela polno „cilercio fuselna“. Privoščila ni svojim prijateljicam požirek te dobre pijače, zato se je bila zaprla. Sosedom je začel ta čudni zapor sumljiv biti. Odrpli so siloma vrata, in C Lizo so dobili komaj še malo živo na tleh ležati in prazno steklenico pri njej.

Pa to še ni največje hudo. Nagnjenje do žganjepitja podedujejo od takih malopridnih staršev tudi otroci. Brezvestne matere je videti, ki po sili vlivajo žganje v usta otroku, ki v zibelji leži. Zato ni čudno prerokovanje, ktero pravi, da bo prišel čas, ko bodo štirje pod enim mernikom mlatili; saj ljudje so vsled žganjepitja od leta do leta bolj pritlikavi.

Pri nas na Bolškem je velika revščina; ljudje morajo svojo nerodovitno domačo zemljo zapustiti in čez leto na ptujem drvariti, druga različna dela opravljati in tako zaslužiti si, da se doma po zimi preživé s tim, kar so poletu zaslužili. Kdo ne ve, kako so krvavo zasluženi krajcarji drvarjev! Toda mladi in stari ljudje, ne samo samski, ampak, kar je toliko hujše, še celó oženjeni težko prisluženi denar doma zapravljajo za strupeno žganje. Če potuješ po Bolškem, že pusti kraj ti pove, da tukaj ni kruha na ostajanje. Če pa stopiš slučajno v kako hišo, videl boš hitro, da v oknu ni šipe, da so otroci na pol nagi; in če ti ponudijo iz gostoljubnosti kako čompo in poprosiš še malo soli, da bi osoljeno čompo pojedel, ti bodo rekli, da soli nimajo, pač pa boš zagledal na mizi poln „ohtele“ žganja. Kupčija s žganjem je bajé zeló hvaležna. Nek oštir sam se je hvalil rekoč, da iz enega litra špirta po 36 kr. naredi tri litre pijače po 80 kr.

Število prijateljev žganja se den na den množi. Malo časa je od tega preteklo, kar po samotah niso poznali „fuzelna“. Zdaj pa ni tako samotne hiše, da bi žganja v njej ne bilo dobiti. Mož, ki pride od sv. meše, prinese seboj žganje domu svojej ženi za „kirtag“, s tem se jej najbolj prikupi.

Če so rekli nekdanj Manihejci, da je vino iz žolča hudičevega, kaj bi morali še le reči — od žganja? Ljudje, ki so se žganju vdali, zgubili so popolnoma svojo veljavo. Podivjajo svojo družino, zapravljajo premoženje, postajajo tatovi, goljufi, preklinjevalci, nesramni ponočnjaki itd. Dušni pastirji, ki imajo take garjeve ovce v svojej skrbi, imajo svoje velike križe in težave. Vse opominjanje, prijateljsko, ostro je bob ob steno, neobčutljivi so žganjski pijanci za vse dobro, pač pa hudobija v takih nagloma napreduje.

Ni dolgo od tega, ko je divja druhal žganja pijanih, robotih in surovih drvarjev se celó predrznila pred vratmi nekdanj zelo in še zdaj precej obiskovane romarske cerkve M. D. v Trenti prav živinsko razsajati, nesramne pesmi peti in peklenško preklinjati, da je moralo človeka, ki ima količkaj verskega čuta, kar groze mrzeti. Tako besno razgrajanje je v tik stoječej duhovnej hiši g. vikarja zbudilo. Ta je bil prisiljen, oštirja klicati, da bi mir naredil v žganjariji. V tem sta dva zloglasna hudobneža planila na gosp. vikarja, ga s pestmi bila, grdo preklinjala in ostudno se ž njim vedla. To je dokaz, kako vera peša in kaj napravi žganjepitje. Vsi Trentarski občani obžalujejo grdo obnašo pijanih hudobnežev in obsodijo surove žganjarske razsajalce. Vsak, ki pozna g. vikarja in

njegovo iskreno delovanje za blagor revne Trente, obžaluje ta nezaslišan dogodek.

Kaj dela politika.

1. marca so se v Pešti zbrale delegacije. Skupni vojaški minister potrebuje za vojaške potrebe 52¹/₂ milijonov gold., kateri so se tudi že dovolili. — Švitli cesar so pri nekej priložnosti menda tožili, da državni zbor tako počasno dela. Za to gre hvala levičarjem, ki pladrajo brez konca in kraja. Da bi ti gospodje le premislili, da en sam den državnega zborovanja stane 6000 gld.! — Pri volitvah na Nemškem je zmagal Bizmark, pa poklical je na pomoč papeža in strašil je z vojsko, ako mu ne privolijo vojne na sedem let. Katoličani so volili svoje stare poslance. — Na Laškem je ministerstvo hotelo odstopiti, kralj pa tega ni dovolil. — Bili so 23. febr. ob morskih bregovih hudi potresi, več stotin ljudi je bilo pokopanih. — *F r a n c o z i* se vedno pripravljajo za vojsko in se zanašajo na Rusko pomoč. — Na Ruskem časniki pišejo, da mora med Nemčijo in Rusijo navstati vojska, da Angleži ne bojo branili, da Rusija zasede Bolgarijo. — V Bolgariji so se po nekterih mestih vojaki spuntali zoper sedanje regentstvo; pa punt je bil menda zadušen. Prej ko ne nas tam dolej na Balkanu čakajo na bližnjo vi-gred imenitne dogodbe.

Gospodarske stvari.

Kmetje poprimite se sadjereje!

Kakor poročá „Laib. Ztg.“, poslalo je zadnjo jesen s Kranjskega nad 2000 vaganov različnega sadja, povprečne vrednosti, — ako se računijo 4 gld. za kvintal, — nad 800.000 gld. Največ se ga je naložilo v Ljubljani, v Litiji, v Škofji Loki, v Krškem, v Sevnici, kamur so je dovaževali tudi iz mokronoškega okraja, v Kranju in v Logatcu. Kmetje iz kranjskega okraja so pripovedovali, da so dobili za sadje po 200—300 gld., nekteri celo po 400 gld., in eden celo 600 gld. — Iz tega se vsakdo gotovo prepriča, kako bogato se more mali trud, kterege ima človek s sadjerejo, ob dobrej letini poplačati. To vam naj bode nova spodbuda za navdušeno in podvojeno delo na polju prekornistnega sadjerejstva!

Prihodnjo pomlad naj bi se po milej domovini vsaj pri vsakej hiši toliko sadnih drevesec na stalno mesto posadilo, kolikor udov hišna družina šteje; samo to bi znašalo že veliko tisoč mladih sadnih dreves, ktera bi v malo letih obilno obresti donášala. — Čebelarsko in sadjerejsko društvo ima v društvenem sadnem vrtu v Radovljici na Kranjskem več sto visokodebelnih jablan po 30 kr., več sto visokodebelnih hrušek po 45 kr., več sto orehov po 10 kr., nekaj jabolčnih in nekaj hruševih pritlikovcev na prodaj. Neudom je cena za 10 kr. viša. Naročila naj se blagovoljno pravočasno pošiljajo g. O. Homanu, trgovcu v Radovljici, ki je ob enem odbornik društva in oskrbnik vrta.

Za poduk in kratek čas.

Črna vojska.

(Konec.)

Kako se dobi oproščenje od črne vojske?

Črnovojne dolžnosti oproščeni za vselej so tisti, kateri imajo, kakor smo že omenjali, telesne ali duševne napake, da ne morejo črnovojne dolžnosti nikakor izpolnjevati. Takih napak je naštetih 18. Za temi pomanjkljivostmi imenovanih je še 68 drugih, vsled katerih dotičniki pač niso sposobni za rabo v orožju, vendar bojo lahko opravljali razne pomožne službe v črnej vojski. Postavim konjski hlapec, ki je slep na enem očesu, lahko služi v črnej vojski za slugo pri kakem častniku, ki ima konja. Oproščevali pa se bodo črnovojniki pri naboru za vojake ali pa pozneje na podlagi pregledovalnih in preiskovalnih komisij, ki se bojo ob času sestavile, v katerih bo treba sklicati črno vojsko. Vsak črnovojnik ima pravico, da zahteva pri županu take preiskave. Župan mora naznaniti okrajnemu glavarstvu to željo; okrajni glavar sestavi komisijo, ki bo pregledala dotičnega črnovojnika. Plačati tako preiskovalno komisijo mora črnovojnik sam. Črnovojniki, ktere bo naborna ali pregledovalna komisija izvrgla, dobijo oprostilni certifikat in izbrišejo se za vselej iz imenika črnovojnikov. Zaradi družine ne bodo oprostili nikogar. Za časno oproščenje bodo dobili taki črnovojniki, ki so nepogojno potrebni pri javnih uradih (n. pr. pri državnih in deželnih denarnicah) pri javnih prometnih zavodih (kakor so železnice, telegrafi). Vendar posamezni črnovojniki ne smejo sami prositi oproščenja, temveč njih predstojniki ali ravnatelji morajo že v mirnih časih predložiti trgovinskemu ministerstvu zapisnike vseh tistih uradnikov, ki jih tudi v vojnih časih za službo nezogibno potrebujejo. Dotičniki bodo dobili posebne certifikate začasnega oproščenja. Duhovniki bodo služili, kolikor jih bo treba, kot vojaški kaplani pri črnej vojski.

Kje so črnovojniki zapisani?

Prvotne imenike vseh črnovojnikov morajo narediti župani. V teh imenikih zapisani so vsi črnovojniki, ki imajo v dotičnej občini domovinsko pravico. Občinam ali županom morajo pomagati okrajna glavarstva. Razun teh pa se vodi razvidništvo črnovojnikov pri okrajnih črnovojnih in pri brambovskih poveljništvih.

Od kod bodo dobivali častnike ali oficirje za črno vojsko?

Tisti, ki so doslužili kot častniki in izstopili iz stalne armade, nadalje častniki v pokoju, ki pa so še zdravi in sposobni za vojno službo, bodo se imenovali, kedar bo potreba, za črnovojne častnike. Tudi podčastniki, ki so z dobrim uspehom služili pri vojaki, in drugi zasebniki, ki so dosti izobraženi, morejo se potegniti za to, da bodo imenovani za črnovojne častnike. Oglasiti se morajo pri političnej okrajnej oblasti.

Zunanja oprava in orožje.

Tisti črnovojniki, ki jih bodo vteknil v stalno armado kot nadomestnike, dobili bodo navadno

vojaško obleko kakoršno nosijo vojaki stalne vojne. Drugi pa, ki bojo urejeni v črnovojne batalijone, nosili bodo kot črnovojno znamenje črnorumeni trak na rami, sicer pa nosijo svojo civilno obleko; prejemali bojo 10 novcev na dan odškodnine. Orožje, posebno puške, dali bodo črnovojnikom, kolikor je starejšega blaga po cesarskih zalogah ali magacinah. Vsak črnovojnik dobi poverilni list (Legitimationsblatt), kterega mora dobro hraniti. S tem se more vsigdar in povsod izkazati, da pripada k vojni, postavljenj pod okrilje mednarodnega prava.

Kako se bojo podpirale družine v vojsko poklicanih črnovojnikov?

Pravico, zahtevati podporo, imajo žena, otroci, stariši, ded in babica, bratje in sestre črnovojnika, ako so živeli samo od zaslužka črnovojnikovega ali vsaj bili večji del odvisni od njegovega zaslužka. Dobijo podporo pa le tisti, ki so je res potrebni. Podpora znaša za vsako osebo 20—30 novcev na den za hrano in ravno toliko za stanovanje, ako ga morajo plačevati. Za otroke, ki še niso dopolnili osmega leta, znaša podpora polovico teh zneskov. Vsa podpora za eno družino skupaj ne sme biti viša od tega, kolikor je dotični črnovojnik na den zaslužil. Podpiranje začne od tistega dneva, kterega odrinejo od doma, in neha, ko se vrne črnovojnik na dom. Družine takih črnovojnikov, ki so ali padli pred sovražnikom ali ki so umrli za ranah, preden da so se vrnili domu, dobijo podporo še 6 mesecev za naprej od tistega dneva, kterega je umrl črnovojnik. Zatorej ako bo prišel črnovojnik hudo ranjen nazaj in če potem doma umrje, ne dobi njegova družina nobene podpore. Isto tako se tudi ne bojo podpirale družine takih črnovojnikov, ki so pobegnili ali ki so zakrivali kaj takega, da so bili kaznovani s težko ječo.

Ali se je s postavo o črnej vojski pomnožila brambena moč naše države?

Gotovo in to v takej meri, da si jo težko domisliti moremo. Že sedaj so v naglici izračunili, da bode znašala svota vseh črnovojnikov po vsej Avstrijsko-ogerskej državi več ko štiri milijone in pol. Naj govorijo številke: V Avstriji znaša prvi nabor (od 32. do 37. leta) 2,148.783 mož, drugi nabor (od 38. do 42. leta) pa 518.988 mož; skupaj 2,667.771 mož. Pod ogersko krono imajo jih v prvem naboru 1,616.282, v drugem pa 390.374; skupaj 2,006.656 mož. Avstro-ogerska črna vojska znaša torej skupaj 4,674.427 mož. Vrh tega ima pa še na Tirolih 89.000.

Zares hudo breme naložilo se je s to postavo vsem narodom Avstrijskim. Vendar bodemo navdušeno podali se pod zastavo, „kedar nas kliče naš cesar“. Samo to želimo, da bi se rabila črna vojska le takrat, kedar bo šlo v resnici Avstriji v korist.

Smešničar.

Žena: „Le hitro, hitro“, gospod zdravnik! „pridite k nam“. Zdravnik: „Ljuba moja, kaj pa je?“ „Oh moj mož je naglo pa nevarno zbolel; jes bi pa ne videla rada, da bi brez vaše pomoči umrl“. Zdravnik se je zmrdal.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. 14. marca bojo pri volitvi slavno zmagali nemško-liberalci in volili g. Laksa enoglasno. Ogledovali se bojo po nasprotniku, pa ne bode ga nobenega: kajti slovenski rodoljubi bojo ostali doma. — Svitli cesar so za šolo v Šent-Jurju pri Celovcu darovali 200 gld. — Gledališče v Celovcu je bilo v nevarnosti pogoreti. V magacinu ali založnici je navstal ogenj, ktereга pa so srečno pogasili. — 4 $\frac{1}{2}$ letni deček, ktereга je mati samega doma pustila, je pri peči unel svojo obleko in se tako opeknel, da je mati mrtvega našla. — V Lavantinski dolini, občini Lindhof, je nek hudodelnik oropal in umoril posestnika „Tratenbauer-Keusche“. Še njegovej sestri, ki je na pomoč prihitela, je protil, da jo umori, ako tiho ni. — V Vogličah Beljske doline se je nek sodar žganja prenapil, na cesti domu grede obležal in zmrznil! — Učiteljske službe na treh slovenskih šolah Beljaškega šolskega okraja so razpisane, pa pri nobenej ni pristavljeno, da mora prosilec znati tudi slovenski; le to se bere v razpisu: „Gehörig belegte Gesuche“. — Na Grebinjskej šoli Velikoveškega okraja ni treba, da učitelj zna slovenski, tako stoji v razpisu prazne te službe. — Tiskovine o črnej vojski pošiljajo se slovenskim županom izključno v nemškem jeziku. Tiskovine so jako obširne in jih župani nikakor ne morejo prevajati. Priporočamo dotičnim oblastvom, da preskrbé slovenskih tiskovin. To vendar ni prenapeta zahteva. Ako dajemo za črno vojsko kri in denar, bi se na drugej strani vendar spodobilo, da se ta naša žrtve v slovenskem jeziku pobira. — Jerica in njene dve tovaršici, ki so zavoljo prikazni D. M. na Radiščah stale pred sodnijo, so bile vse spoznane za nedolžne. — Gg. notarji so prestavljeni: Sim. Ožgan iz Beljaka v Ptuj, Jan. Čebul iz Dobrlevesi in Fr. Sarnic v Beljak, Vinc. Toplak iz Žel. Kaple v Doberloves in Jož. Fresačher iz Sovodja v Celovec. — Hlapec Jan. Repnik iz Dholice je pripeljal bolnika v tukajšno bolnišnico. Da se na dvoru za voz potreben prostor naredi, prestavili so lestvico. Ta pa sproži raz strehe neko diljo, ktera pade hlapcu na glavo in ga tako pobije, da je eno uro potem umrl. — V Celovcu se je v saboto ustrelil neki tapetarški mojster, Rosenkranz po imenu. Vzrok samomora so neki družbinske zadeve.

Na Kranjskem. „Matica Slovenska“ prosi rodoljube in pisatelje slovenske, da bi jo podpirali z doneski za „Letopis“ in z drugimi izvirnimi in znanstveno-podučnimi spisi. — Med Borovnico in Žalostno goro je dne 21. febr. brzovlak povozil petletnega otroka železniškega čuvaja Kovača. — Nova knjižica: „Štiri povesti za slovensko ljudstvo“ izšla je v Ljubljani in se dobi pri založniku Ant. Turku za 20 kr., po pošti za 25 kr. — Nevaren tat, z imenom Diamant, ki je v preiskovalnem zaporu v Ljubljani, napadel je pri zaslíšanju deželne sodnije svétnika L. Ravnikarja; vsled tega so ga morali obleči v prisilni jopič. — Okrajni glavar vitez Schwarz iz Postojne obsojen je bil zaradi razžaljenja česti pri c. k. okr. sodniji v Vipavi na 20 gld. globe. — 3. t. m. poklonila se je deputacija treh gospodov odbor-nikov družbe sv. Cirila in Metoda prevzvišenemu

gospodu ljubljanskemu knezoškofu, da jim priporoči družbo. Gospodje bili so od mil. g. knezoškofa prav ljubeznjivo sprejeti in dali so jim zagotovilo, da bodo z vsemi svojimi močmi podpirali to za vse Slovence prekristno družbo. — Društvo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani dobi svoje lastno poslopje, ktero se bode letošnje jesen blagoslovilo. — Deško sirotišče v Ljubljani se bode tekoče leto tudi dozidalo in mimo tega sezidalo se bode tudi gospodarsko poslopje. — V Kresnicah na Dolenjskem dobili so s 1. marcem t. l. svojo lastno pošto. — Umrl je na Vrhniki pri Ljubljani gosp. dekan Šlibar v 66. letu svoje starosti. Naj v miru počiva! — Slovenske predstave „Dramatičnega društva“ nadaljevale se bodo sedaj, ko je deželno gledališče v Ljubljani pogorelo, v Čitalnični dvorani. — Pri podiranju sten pogorelega gledališča v Ljubljani padla je nekemu kaznjencu opeka na glavo in bil je težko poškodovan. — V Krškem ustanovila se je podružnica sv. Cirila in Metoda za Krško mesto in okolico.

Na Štajerskem. Podružnice ssv. Cirila in Metoda se po vseh krajih ustanovljajo. Slava! — Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je 6. feb. za šolo na Remšniku poslala 1000 gld., deželni odbor jej ni dovolil beliča. — Tudi na Štajerskem so imeli hud mraz; zmrznila sta dva posestnika: J. Prepadnik iz Nove vesi in J. Gumze v Lešah. — V Mariboru je bil na c. k. davkariji napis: „Štiberna“. Ta slovenska beseda je nekterim tako v oči bodla, da so jo letos odpravili. Slovenski denar pa je dober. — Slovenski visokošolci v Gradcu imajo družbo, ki podpira uboge dijake. Njen predsednik je slavnoznani vseučiliščni profesor in rodoljub gosp. dr. Greg. Krek. Temu se tudi naj pošiljajo darovi. Leta 1886 se je za podporo slovenskih visokošolcev izdalo 547 gld. Lepa pripomoč! — Gosp. profesor dr. Jož. Muršec-Živkov v Gradcu, eden najprvih in najdarežljivejših slovenskih rodoljubov, je 1. marca dokončal svoje 80. leto. Še mnogaja leta! — Pri sv. Lenartu v Slovenskih Goricah so Slovenci pri volitvi odbora za okrajni zastop sijajno zmagali. Po tem takem imajo sedaj prvokrat slovenskega načelnika in podnačelnika in večino odbornikov. Živili!

Na Primorskem. Cesarjevična Štefanija je prišla v Opatijo, kjer bo dva meseca prebivala. — Milostljivi gospod knez in nadškof gorški, dr. Alojzij Matija Zorn, so imenovani po Njegovem Veličanstvu presvit. cesarju kot skrivni svetovalec. — Okrajno glavarstvo v Gorici je razposlalo slovenskim županom neko nemško vabilo glede črne vojske. Ali bomo Slovenci prosti te službe? Tudi dobro. Kako je pa na Koroškem, ali Vam pošiljajo tudi vse le po nemško? — V Trstu se podpisuje neka prošnja na državni zbor. V tej prošnji se govori o škodi, ki preti tržaškim zemljiškim lastnikom s tem, da se odpravi tržaška svobodna luka in vsled tega se v njej zahteva, naj se za ohranitev poslopij namestu 15% določi 30% od stanišćnine in naj se davek od hišne najemnine v prihodnjih 15 letih ne poviša.

* Število židovskega prebivalstva.) Poročila židovska od l. 1886 javljajo število židov na 6,300.000 duš. Od teh jih živi v Evropi 5,400.000, v Aziji 300.000, v Afriki 350.000 in

v Ameriki 250 000 duš. Evropski židje so v posameznih državah tako raztrošeni; v Rusiji 2.552.000 (tedaj polovica vseh evropskih židov), od katerih biva 768.000 v ruskej Poljski. V Avstro-Ogerskej 1.644.000 duš (od katerih pride na Galicijo 688.000); v Nemčiji 562.000, v Rumuniji 263.000, v evropskej Turčiji 105.000, v Nizozemskej 82.000, v Franciji 63.000, v Italiji 40.000 duš. Iz tega je razvidno, da nas Evropejce, in to na prvem mestu Slovane, imajo Židje jako radi!

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Fare sta dobila: čč. gg. Pleschutzign Jan. faro Trg in Karpf Val. faro Grebinski klošter. — Č. g. Kubica Jož. pride za provizorja v Glanhofen. — Umrta sta č. g. Čare Jož., provizor, in O. Herman Venedig, benediktinec v Št. Pavlju. R. I. P.!

Izkaz za danski misijon.

Gosp. župnik Korman 2 gld., neimenovan iz Vogerč 1 gld., Mohliški in Kamenski farmani 8 gld., gosp. A. B. 2 gld. 80 kr., A. S. 1 gld., U. P. 20 kr., gosp. žup. Kues 2 gld., neimenovan iz Grebinskega kloštra 5 gld., gosp. župnik Vidrih na Preblju 2 gld., č. g. župn. Pogačnik v Kotljah 5 gld., fara Podgrad 1 gld. 20 kr., fara Medgorje 1 gld. 60 kr. Skupaj 31 gld. 80 kr.

Vabilo.

15. marca t. l. bode pri gosp. Pučejji v Lipi, Grebinske občini, ob 10. uri kmečki zbor; kar se sklene, predložilo se bode svitlemu cesarju. Kmetje! ne zamudite te priložnosti!

Aleš Otič.

Loterijske srečke

od 5. marca.

Gradec	20	21	85	78	40
Dunaj	74	86	5	38	9

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Ime blaga	na kilo	
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.
pšenica	5	90	7	38	goveje meso	—	58
rž	4	56	5	70	telečje meso	—	60
ječmen	—	—	—	—	svinjsko meso	—	56
oves	2	23	2	79	koštrunovo	—	44
hejda	3	22	4	2	maslo	1	—
turšica	3	52	4	40	puter	—	90
pšeno	6	30	7	87	prekajen špeh	—	84
proso	—	—	—	—	frišen špeh	—	70
grah	—	—	—	—	mast	—	80
leča	—	—	—	—	100 kil sena	3	60
fižol	—	—	—	—	100 kil kisl. sena	3	05
krompir	—	90	1	44	100 kil slame	2	37
					100 kil deteljnega semena	—	—

Žitna cena je ostala pri starem; oves, hejda in turšica so se dražje plačevale, ravno tako pšeno; slama je poskočila. Živine je veliko na prodaj in se tudi lahko proda, posebno vprežni voli.

Oglasila.

Prava avstrijska, tiroljska in ogerska naravna vina iz grajščinskih hramov v sodih po najmanj 56 litrov, kakor tudi bogata zaloga raznovrstnega sladkorja, sirove in parnožgane kave, riža, cikoriije, olja, moke, masti, slanine in vsega drugega špeciarijskega blaga priporoča po najnižji ceni

A. Prosen,

špeciarijska trgovina, Kaserngasse št. 24.

Kmetija, ki ima 31 oralov njiv, travnikov in gojzda, ter dobro pohištvo, se prostovoljno proda pod ugodnimi pogoji. Polovica kupnine se lahko obrestuje. Več pove posestnik Tavar v Tinjah pri Velikovecu.

Nove, bolj priročne podobice za družbo živrega Rožnega venca v raznih barvah dobivajo se a) roža = 15 listkov po 50 kr. (in poštino) pri vodstvu bratovščine pri sv. Jakobu v Ljubljani, pa tudi potom vseh knjigotržnic.

Kovačnica, v kateri voda goni: meh, kladvo in brus, daje se o sv. Jurju v najem. Več pove M. Rasinger, Podkorenom. Pošta Kranjska gora (Gorenjsko).

Priporočilo.

Ponižno podpisani se prijazno priporočam prečistiti duhovščini za vse cerkvena dela, postavim ravno zdajni čas za lepo in okusno napravljene božje grobe, ki se še dajo izgotoviti do Velike noči. Načrte (plane) ali tudi miniaturno narejene, 35—40 cm. visoke grobe v poglavitnih cerkvenih skladah (štilih) pošljem franco prav rad na ogled.

V Podravljah (Föderlach pošta in železniška postaja) 27. febr. 1887.

Alois Košir,

podobar in zlatar.

Za merjenje zemljišč se priporoča Valentin Poschinger, potrjen in prisežen zemljemerec (geometer) v Borovljah.

Red za točenje (Schank-Ordnung)

za županstva na Koroškem,

natisnjen v obeh deželnih jezikih (nemško-slovenski) in na željo nekterih občinskih zastopov založen, dobiva se (po 10 kr. iztis) v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.55.